

**TEMATIKA ÉS JAVASOLT IRODALOM „A PSZICHOLÓGIA FŐBB TERÜLETEI
(ELMÉLETI ALAPOK)”, A „PSZICHOLÓGIA I.” ÉS A „BEVEZETÉS A
PSZICHOLÓGIÁBA” CÍMŰ TÁRGYBÓL SZOCIOLÓGIA, NÉPRAJZ,
PEDAGÓGIA, ANDRAGÓGIA ÉS SZOCIÁLIS MUNKA SZAKOS HALLGATÓK
RÉSZÉRE**

Előadások:

1. A pszichológia természete, a pszichológia rövid története. Nézőpontok, irányzatok a pszichológiában: a biológiai megközelítés, a pszichoanalízis.
2. Nézőpontok, irányzatok a pszichológiában: behaviorizmus, kognitív pszichológia, a fenomenológiai/humanisztikus pszichológia.
3. A pszichológia területei: általános pszichológia és alkalmazott pszichológiák. Fejlődés-, szociálpszichológia, személyiségpszichológia. A pszichológia módszerei.
4. Biológiai alapok. Az idegrendszer: központi idegrendszer, környéki idegrendszer, vegetatív idegrendszer. Neuron, szinapszis, neurotranszmitterek. Szürkeállomány, fehérállomány, magok, dúcok, pályák, idegek. A reflex. A hormonrendszer. A viselkedés genetikai tényezői (DNS, gének, kromoszómák).
5. Érzékelés (sensatio), észlelés (percepció). Pszichofizika, küszöb, szignáldetekciós elmélet. A perceptuális szerveződés, perceptuális konstanciák. Felülről lefelé irányuló folyamatok.
6. Tudat, megváltozott tudatállapotok. Figyelem.
7. A tanulás fogalma, típusai. Klasszikus kondicionálás, instrumentális kondicionálás. Belátásos tanulás. Szociális tanulás. A tanulást befolyásoló tényezők.
8. Az emlékezés jelenséggöre. Az emlékezet szakaszai, típusai. Szenzoros emlékezet, rövid távú és hosszú távú emlékezet, ezek jellegzetességei. Az emlékezést befolyásoló tényezők, az emlékezet fejlesztése.
9. A gondolkodás, a képzelet és a nyelv.
10. A motiváció-témakör alapfogalmai (ösztön, drive, drive-redukciós hipotézis, incentive, homeosztázis). Maslow elmélete a szükségletekről. Fiziológiai, kognitív és szociális szükségletek. A teljesítmény-motiváció.
11. Az érzelmek. Az érzelmek összetevői: élettani vonatkozások, kognitív komponens, az érzelem élménye, érzelemkifejezés. Érzelemelméletek.
12. Szellemi képességek: intelligencia, kreativitás, tehetség.
13. Személyiség, személyiségelméletek, személyiségvizsgáló módszerek.

Javasolt irodalom:

Atkinson R. L., Hilgard, E. R., Atkinson, R.C., Smith, E.E., Bem, D.J.: Pszichológia. Osiris, Budapest, 2005

+ előadásvázlatok

Kollokviumi tételek „A PSZICHOLÓGIA FŐBB TERÜLETEI (ELMÉLETI ALAPOK)”, A „PSZICHOLÓGIA I.” ÉS A „BEVEZETÉS A PSZICHOLÓGIÁBA” című tárgyból

1. Nézőpontok, irányzatok a pszichológiában: a biológiai megközelítés.
2. A pszichoanalízis.
3. Nézőpontok, irányzatok a pszichológiában: behaviorizmus.
4. A kognitív pszichológia, a fenomenológiai/humanisztikus pszichológia.
5. A viselkedés biológiai alapjai. Az idegrendszer felépítésének és működésének vázlatos ismertetése.
6. Az érzékelés (sensatio) és észlelés (percepció).
7. Tudat, megváltozott tudatállapotok.
8. Figyelem.
9. A tanulás fogalma, típusai. Klasszikus kondicionálás.
10. Az instrumentális kondicionálás, a megerősítés.
11. Belátásos tanulás.
12. Szociális tanulás.
13. A tanulást befolyásoló tényezők.
14. Az emlékezés jelenségek. Az emlékezet szakaszai, típusai. Szenzoros emlékezet, rövid távú emlékezet.
15. A hosszú távú emlékezet.
16. Az emlékezést befolyásoló tényezők, az emlékezet fejlesztése.
17. A gondolkodás.
18. A képzelet.
19. A motiváció-témakör alapfogalmai (ösztön, drive, drive-redukciós hipotézis, incentive, homeosztázis).
20. Maslow elmélete a szükségletekről.
21. Az érzelmek. Az érzelmek összetevői: élettani vonatkozások, kognitív komponens, az érzelem élménye, érzelmkifejezés. Érzelemelméletek.
22. Szellemi képességek: intelligencia.
23. Kreativitás, tehetség.
24. Személyiség, személyiségelméletek, személyiségvizsgáló módszerek.

KÖVETELMÉNY:

A félév során a hallgatók 2 zárthelyit írnak.

A vizsga írásbeli és szóbeli részből áll. Az írásbeli szöveges választ igénylő kérdésekből álló rövid szűrővizsga. Ha ez sikerül, a fenti tételsorból kihúzott 2 tételről kell szóban beszámolni. A vizsga írásbeli része alól mentesül az, aki a zárthelyi dolgozatokat legalább 60%-os eredménnyel teljesíti.

Debrecen, 2013. szeptember 16.

Dr Szabó Pál egyetemi docens
Debreceni Egyetem, Pszichológiai Intézet